

ชื่อวิทยานิพนธ์   การศึกษาเปรียบเทียบรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ใน
รัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 2
ผู้เขียน   นางโนเรีย นววานิช
สาขาวิชา   ภาษาไทย
ปีการศึกษา   2549

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งจะศึกษาเปรียบเทียบบทละครเรื่องรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 2 ในแง่เนื้อหาและกลวิธีการประพันธ์ รามเกียรติ์ทั้งสองสำนวนนี้มีทั้งส่วนที่พ้องและต่างกันดังนี้

บทละครเรื่องรามเกียรติ์ทั้งสองสำนวนเป็นส่วนหนึ่งของการฟื้นฟูวัฒนธรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น รามเกียรติ์รัชกาลที่ 1 มีเนื้อเรื่องบริบูรณ์ ด้วยกิจกรรม “ การเกลากลอน ” ในการประชุมสืบทอดจากมโนทัศน์สมัยอยุธยาที่จะสร้างงานลายลักษณ์ไห่งดงามทั้งรูปแบบและเนื้อหา เป็นบทประพันธ์เฉลิมพระเกียรติองค์ปฐมกษัตริย์แห่งราชอาณาจักรภายหลังการปราบยุคเข็ญของแผ่นดิน ส่วนฉบับรัชกาลที่ 2 เลือกบางตอนและแต่งใหม่ให้เหมาะกับการแสดง ทรงปรับเนื้อความให้กระชับ ใช้สำนวนภาษานำเสนอเนื้อหาใกล้เคียงกับชีวิต ลดลักษณะอิทธิฤทธิ์และเทวานุภาพ จึงมีความลุ่มลึกทางปรัชญามากขึ้นและแฝงอารมณ์ขัน รามเกียรติ์ทั้งสองสำนวนใช้ปรัชญาพุทธศาสนา อธิบายพฤติกรรมของทศกัณฐ์ผู้ตกอยู่ในความลุ่มหลงจนพ่ายพระมาสู่ตนเองและญาติวงศ์ ส่วนพระรามก็มีคุณธรรมของผู้ปกครองและผู้นำอีกทั้งความวิริยะบากบั่น นวลักษณ์ในรามเกียรติ์คือกลวิธีการแสดงความขัดแย้งในใจของตัวละคร โดยเฉพาะฝ่ายปฏิบัติที่รักษาคำสัตย์ของตนไว้ได้ และลดความเป็นอุดมคติของฝ่ายตัวเองโดยไม่คำนึงว่าจะกระทบต่อเกียรติคุณของพระวิษณุ

เมื่อพิจารณาเนื้อความตั้งแต่เหตุแห่งการอวตาร พบว่ารามเกียรติ์รัชกาลที่ 1 แฝงความมุ่งหมายทางการเมืองและแนวคิดการประสานระบบอำนาจกับความคิดทางศีลธรรม ส่วนรามเกียรติ์รัชกาลที่ 2 มีลักษณะศิลปกรรมอันเป็นเครื่องบำรุงใจและชวนให้คิดพิจารณาถึงความหมายของชีวิตโดยเฉพาะปรับลักษณะของทศกัณฐ์ให้ดูเป็นมนุษย์มากขึ้น อย่างวรรณกรรมเอกเรื่องหนึ่งในช่วงยุคทองแห่งวรรณคดี ถึงแม้รามเกียรติ์ทั้งสองสำนวนมีคุณค่าทางวรรณศิลป์และทางปัญญาต่างกันอยู่บ้าง ก็ยังแสดงว่าเรื่องรามเกียรติ์ยังเป็นงานสร้างสรรค์ที่ทำทนายการตีความได้เสมอ

Thesis Title   A Comparative Study of King Rama
I's and II's
                                    Versions of **Ramakian**
Author   Mrs. Noria Nawawanich
Major Program   Thai
Academic Year   2006

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to comparatively examine King Rama I's and King Rama II's versions of **Ramakian** with respect to their content and literary techniques. The similarities and differences were found as follows.

The two versions of **Ramakian** were part of cultural revival in the early Rattanakosin period. King Rama I's version was complete in content as a result of the collaborated "poetic revision" following the traditional concept of re-creating a literary work of the Ayutthaya period in order to honor King Rama I who ended the nation's strife. In King Rama II's version, on the other hand, particular sections of the story were selected and recomposed to make a concise text appropriate for performance. As a result, it is less supernatural in content and more life-like, whereas more philosophical profundity and humor can also be found. Both versions were based on Buddhist philosophy which clarified the behavior of the main characters : Ravana, whose fatal infatuation led him and his

relatives to disaster, and Rama, whose kingly virtue and perseverance led him to victory. The modernity of **Ramakian** can be found in the techniques used to reveal the characters' inner conflicts, especially those of the antagonists, who were able to maintain their dignity, and the protagonists, whose idealism was reduced without any concern about the effect on Vishnu's magnificence.

In a close investigation into the story from the beginning of the reincarnation, it was found that the hidden messages in King Rama I's **Ramakian** were political objectives relating to the moral justification of the ruling power. The version of King Rama II's version showed artistic force as spiritual enrichment which reminded the readers of the meaning of life, particularly as Ravana was made more human in this great work of the literary golden age. Despite some different literary and intellectual values of the two versions, it was discovered that **Ramakian** was a creative work of art, which always challenged interpretation.